

Szkolny program
wychowawczo-profilaktyczny
Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 176
w Łodzi
na rok szkolny 2023/2024

Czego nauczyłeś się w młodości, nie zapomnisz nigdy.

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego(Dz. U. Nr 111, poz. 535 ze zmianami)
- Ustawa o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich z dnia 9 czerwca 2022r.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024
- Statut Szkoły .

Wstęp

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny realizowany w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 176 w Łodzi opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności uwzględnia zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów zmierzający do osiągnięcia dojrzałości oraz wspomaganie wychowawczej roli rodziny.

Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Profilaktyka rozumiana jest jako kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, obejmująca równoległe trzy nury działania:

- wspomaganie dziecka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.
- ograniczenie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji wewnętrznej (wniosków i rekomendacji)
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- wyników ewaluacji programu wychowawczego - profilaktycznego realizowanego w poprzednim roku szkolnym,
- wniosków i analiz z pracy zespołów problemowo- zadaniowych.,

- planu pracy szkoły.
- diagnozy występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów
- diagnozy najistotniejszych trudności wychowawczych oraz czynników chroniących i czynników ryzyka.
- analizy dokumentacji szkolnej (sprawozdania wychowawców, pedagoga, psychologa, karty interwencji, karty współpracy z rodzicem itp.)
- sprawozdania pielęgniarki szkolnej.
- obserwacji funkcjonowania uczniów w szkole
- wywiadów środowiskowych
- wniosków z posiedzeń Rady Pedagogicznej
- konsultacji z wychowawcami klas, nauczycielami, innymi pracownikami szkoły, uczniami oraz rodzicami
- analizy skuteczności podjętych działań we współpracy z przedstawicielami instytucji wspierających funkcjonowanie uczniów w środowisku.

Podstawowym celem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym i ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły jako formy budowania więzi i kształtowania tożsamości.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (np. udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu,

Misja szkoły

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną uczniom. Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją szkoły jest przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców. Misją naszej szkoły jest także kształtowanie postawy tolerancji jako normy zachowań, przeciwdziałanie wszelkim przejawom dyskryminacji oraz promowanie zachowań prospołecznych realizowanych poprzez wolontariat, udział w akcjach o charakterze charytatywnym i humanitarnym.

Cel ogólny

Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych,
- 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej,
- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych,
- 4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Sylwetka absolwenta

Dążeniem Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 176 w Łodzi jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki
- respektuje normy prawne i społeczne,
- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- szanuje siebie i innych,
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły,
- zna, rozumie i stosuje zasady współżycia społecznego,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
- jest ambitny,
- jest odpowiedzialny,
- jest tolerancyjny,
- jest kreatywny,
- jest odważny,
- jest samodzielny na miarę własnych możliwości,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
- potrafi właściwie reagować na niepowodzenia,
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w grupie społecznej,
- dąży do samodzielności i niezależności materialnej wynikającej z kontynuacji nauki oraz wykonywanej w przyszłości pracy,
- jest asertywny, właściwie reaguje w sytuacjach presji społecznej oraz zagrożenia bezpieczeństwa własnego i innych

- świadomie podejmuje decyzje, potrafi przewidzieć ich skutki oraz ponieść konsekwencje swojego postępowania,
- szanuje i dba o życie i zdrowie własne i innych
- dba o środowisko naturalne i promuje zachowania proekologiczne
- świadomie i krytycznie podchodzi do treści publikowanych w internecie i mediach społecznościowych.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii wartości, w której zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z doświadczeniami migracyjnymi (przybyłych z Ukrainy i ich opiekunów)
- 6) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- 7) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 8) doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami z doświadczeniami migracyjnymi (przybyłymi z Ukrainy)
- 9) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 10) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,

- 11) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności emocjonalnych i społecznych uczniów,
- 3) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji w sposób akceptowany społecznie
- 4) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- 5) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
- 6) doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu uczniom, rodzicom i opiekunom, nauczycielom i wychowawcom oraz innym pracownikom szkoły rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 3) przekazanie informacji uczniom i, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 4) informowanie uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomania.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej w zakresie mieszczącym się w kompetencjach szkoły.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- 1) wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych,
- 2) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
- 3) wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb

indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji.

- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- 5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

W roku szkolnym 2023/2024 najważniejsze działania

w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej (szkole, klasie, rodzinie, społeczeństwie),
- wzbudzanie poczucia przynależności do grupy,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom w szczególności behawioralnym (telefon, komputer, media społecznościowe)
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troskę o szeroko pojęte bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.
- budowanie poczucia bezpieczeństwa i akceptacji u uczniów przybyłych z Ukrainy
- wzmacnianie umiejętności nawiązywania relacji rówieśniczych z uczniami z doświadczeniami migracyjnymi (przybyłymi z Ukrainy) w oparciu o zrozumienie, empatię i wzajemny szacunek

W pracy profilaktycznej są ukierunkowane na:

- znajomość norm i zasad zachowania obowiązującymi w szkole,
- znajomość zasad ruchu drogowego gwarantujących bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
- promowanie zdrowego stylu życia,

- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych (lekarstw bez wskazań lekarskich, papierosów, alkoholu i narkotyków),
- eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
- rozpoznawanie i przeciwdziałanie niebezpieczeństwom związanym z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających uczniom ukształtować pozytywną tożsamość,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji w sposób akceptowany społecznie i radzenia sobie ze stresem.

Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspirowanie nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

2. Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców ,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych, uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu i demokracji,
- rozmawiają z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia,

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej

dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,

- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji,
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców,
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania zachowaniom sprzecznym z normami
- współpracują z osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży,
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych

5. Zespoły przedmiotowo-zadaniowe:

- opracowują projekty procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, zasad współpracy z instytucjami i osobami działającymi na rzecz uczniów, propozycje modyfikacji zasady usprawiedliwiania nieobecności, karania, nagradzania, wystawiania ocen zachowania i innych,
- analizują i rozwiązują bieżące problemy wychowawcze,
- ustalą potrzeby w zakresie doskonalenia umiejętności wychowawczych nauczycieli, w tym rozpoczynających pracę w roli wychowawcy,
- przygotowują analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej i profilaktycznej szkoły,

6. Pedagog szkolny/psycholog:

- diagnozuje środowisko wychowawcze,
- zapewnia uczniom pomoc psychologiczno-pedagogiczną w odpowiednich formach,
- współpracuje z rodzicami uczniów potrzebującymi szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki,
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,

7. Rodzice:

- współtworzą szkolny program wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów,
- rada rodziców uchwała w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

8. Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Radą Pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,

- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły określa działania ukierunkowane na zdiagnozowane w środowisku szkolnym problemy.

W roku szkolnym 2023/2024, w środowisku szkolnym zdiagnozowano następujące problemy: Występujące problemy przedstawione są w układzie hierarchicznym wynikającym z diagnozy.

1. Trudności z respektowaniem norm i zasad funkcjonowania społecznego obowiązujących w szkole.
2. Trudności z kontrolą i wyrażaniem emocji w sposób akceptowalny społecznie.
3. Zagrożenia behawioralne (uzależnienie od telefonu, komputera, gier, portali społecznościowych)
4. Niski poziom umiejętności społecznych, w szczególności rozwiązywanie konfliktów bez użycia agresji
5. Natężenie zachowań impulsywnych i agresywnych wśród uczniów
6. Niski poziom kultury osobistej, w tym kultury języka
7. Niski poziom kontroli i odpowiedzialności za własne słowa i działania
8. Niska skuteczność współpracy nauczycieli z rodzicami uczniów
9. Brak szacunku dla autorytetów, w tym nauczycieli, przekraczanie dystansu personalnego
10. Niski stopień aktywności poznawczej
11. Tendencje do zachowań ryzykownych
12. Zaburzona samoocena.
13. Niski poziom umiejętności komunikacyjnych, w tym prawidłowego komunikowania potrzeb
14. Brak interioryzacji wartości związanych z postawami tolerancji, uczciwości, sprawiedliwości i odwagi cywilnej, empatii, szacunku dla innych ludzi, odpowiedzialności
15. Brak nawyku stosowania w praktyce szeroko rozumianych zasad bezpieczeństwa

16. Niski poziom interioryzacji zasad zdrowego stylu życia, przy wystarczającym poziomie wiedzy i świadomości potrzeby jego przestrzegania
17. Niski poziom samorządności wśród uczniów
18. Niezadowolający poziom realizacji obowiązku szkolnego
19. Niewielki poziom poczucia przynależności do społeczności lokalnej, narodu
20. Brak świadomości znaczenia idei demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów
21. Niski poziom motywacji do nauki i pokonywania trudności

Diagnozy występujących w szkole czynników ryzyka i czynników chroniących dokonał Zespół Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej podczas wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania uczniów, oraz modyfikacji Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych przy wykorzystaniu wniosków z Rad Pedagogicznych.

Czynniki ryzyka rozumiane są, jako właściwości indywidualne, cechy środowiska społecznego i efekty ich interakcji, które wiążą się ze zwiększonym ryzykiem powstania nieprawidłowości, zaburzeń, chorób lub przedwczesnej śmierci.

Czynniki chroniące rozumiane są, jako zasoby indywidualne jednostki oraz cechy środowiska, które kompensują bądź redukuje wpływ czynników ryzyka, przyczyniając się do zmniejszenia prawdopodobieństwa wystąpienia zachowań problemowych lub zminimalizowania stopnia ich intensywności.

Najistotniejsze czynniki ryzyka :

1. nieumiejętność nawiązywania prawidłowych relacji interpersonalnych
2. niski poziom umiejętności zarządzania emocjami
3. tendencje do konfrontacji w sytuacjach konfliktowych
4. niezadowolający poziom realizacji obowiązku szkolnego
5. brak pozytywnych wzorców zachowań, autorytetów
6. deficyty poznawcze
7. deficyty i zaburzenia rozwojowe
8. niski poziom motywacji do rozwoju
9. brak konkretnych celów życiowych (perspektyw)

10. bardzo mały zakres zainteresowań
11. słabe mechanizmy samokontroli
12. nieadekwatność samooceny
13. niepowodzenia szkolne
14. niski poziom kultury osobistej w kontaktach interpersonalnych
15. silna orientacja rówieśnicza przy braku umiejętności zachowań autonomicznych
16. niski stopień świadomości i realizacji systemu wartości uniwersalnych
17. konflikty z normami społecznymi i prawnymi
18. zaburzenia w zachowaniu
19. niskie kompetencje wychowawcze rodziców;
20. niekorzystne środowiskowe uwarunkowania socjokulturowe
21. niski poziom umiejętności przewidywania konsekwencji własnych zachowań
22. brak stałych obowiązków i poczucia odpowiedzialności za nie
23. niski poziom umiejętności konstruktywnego wykorzystania czasu wolnego
24. brak przynależności do prawidłowo funkcjonującej grupy rówieśniczej
25. niski poziom umiejętności prawidłowego korzystania z internetu (mediów społecznościowych) w oparciu o krytyczną analizę dostępnych w nim treści i możliwości

2. Najistotniejsze czynniki chroniące :

1. poczucie przynależności do środowiska szkolnego
2. budowanie poczucia przynależności do społeczności lokalnej
3. pozytywny klimat szkoły (budowanie poczucia akceptacji, wzajemnego zaufania i szacunku)
4. promowanie wśród uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy
5. okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć
6. możliwość realizacji zainteresowań: zajęcia dodatkowe, koła zainteresowań
7. poczucie bezpieczeństwa w środowisku szkolnym
8. zaangażowanie pracowników szkoły we współpracę z rodzicami

9. systematyczne i konsekwentne współdziałanie z przedstawicielami instytucji zewnętrznych
10. konsekwencja w stosowaniu i egzekwowaniu norm i zasad społecznych
11. zaangażowanie w wolontariat
12. baza szkolna /usytuowanie i wielkość budynku, wystrój wnętrz, bezpieczna przestrzeń, wyposażenie, żywienie
13. promowanie odpowiedzialności za wywiązywanie się z obowiązków
14. bogata oferta szkoły w działania podnoszące kompetencje wychowawcze rodziców
15. spójny system wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla uczniów i ich rodzin

Celem prowadzonych w szkole działań o charakterze wychowawczym i profilaktycznym jest dążenie do redukcji zdiagnozowanych czynników ryzyka przy jednoczesnym wzmocnieniu występujących w środowisku szkolnym i pozaszkolnym czynników chroniących.

Program wychowawczo-profilaktyczny zawiera zagadnienia adresowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Treści wychowawcze i profilaktyczne są dostosowane do możliwości psychofizycznych wszystkich uczniów szkoły. od koncepcji działań wychowawczych i sytuacji społecznych. Zawarte są one w 8 obszarach tematycznych.

- I. Zdrowie i bezpieczeństwo
- II. Funkcjonowanie społeczne
- III. Patriotyzm
- IV. Etyka
- V. Emocje i uczucia
- VI. Ekologia
- VII. Współczesne zagrożenia
- VIII. Rozwój własny

Treści wychowawcze i profilaktyczne mogą być realizowane we wszystkich etapach edukacyjnych. Zakres i kolejność realizowanych treści zależy od potencjału odbiorców, koncepcji działań wychowawczo-profilaktycznych w danej grupie, oraz od kontekstu społecznego. Dobór metod i form pracy wykorzystywanych w realizacji programu może podlegać modyfikacji tak by dawał odbiorcom możliwość rozwoju na poziomie wiedzy i umiejętności.

Program zawiera także obszar skierowany do rodziców oraz obszar skierowany do nauczycieli.

Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, wywiadów wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) pozyskiwanie informacji zwrotnych od instytucji zewnętrznych zajmujących się monitorowaniem funkcjonowania psychospołecznego uczniów i ich rodzin w środowisku
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) analizy indywidualnych przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.